

LEGENDY ZŁOTEGO STOKU

POWĚSTI O MĚSTĚ ZŁOTY STOK

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Publikacja współfinansowana ze środków EFRR oraz budżetu państwa
za pośrednictwem Euroregionu Glacensis w ramach projektu
„SKARBY WOLNEGO MIASTA GÓRNICZEGO ZŁOTY STOK”

WSTĘP

Niniejsza publikacja powstała na podstawie prac nagrodzonych w konkursie na najciekawszą legendę o Złotym Stoku, który zorganizowany został przez Centrum Kultury i Promocji w Złotym Stoku jako jedno z działań projektu „Skarby Wolnego Miasta Górniczego Złoty Stok” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis. Konkurs adresowany był do dzieci, młodzieży i osób dorosłych i miał na celu zwiększenie zainteresowania górniczą historią miasta, a także zachęcenie do odkrywania i dokumentowania wydarzeń, miejsc, lub postaci związanych z życiem złotostockich gwarków.

Decyzją jurorów wśród laureatów konkursu znaleźli się:

- w kategorii wiekowej „do lat 18” – Szczepan Leszczyński (I miejsce), Wiktoria Kucharek (II miejsce) oraz Jagoda Leszczyńska (III miejsce),
- w kategorii wiekowej „powyżej 18 lat” – Elżbieta Dziewa – Daňa.

Uczestnicy konkursu włożyli wiele trudu w odkrywanie tajemnic przeszłości i wiele serca w ich zaprezentowanie. Niech ta publikacja stanowi dla nich nagrodę oraz inspirację do dalszych poszukiwań i rozwijania talentów.

ÚVOD

Tato publikace vznikla na základě prací oceněných v soutěži na nejzajímavější pověst o městě Zloto Stoku, uspořádané Kulturním a propagačním centrem ve městě Zloto Stok jako jedna z aktivit v rámci projektu „Poklady svobodného hornického města Zloto Stoku” spolufinancovaného Evropským fondem pro regionální rozvoj a státním rozpočtem prostřednictvím Euroregionu Glacensis. Soutěž byla určena dětem, mládeží i dospělým a jejím cílem bylo zvýšit zájem o hornické dějiny města a povzbudit k objevování a dokumentování událostí, míst a osobností spojených s životem złotostockých havířů.

Rozhodnutím poroty se stali laureáty soutěže:

- ve věkové kategorii „do 18 let” - Szczepan Leszczyński (I. místo), Wiktoria Kucharek (II. místo) a Jagoda Leszczyńska (III. místo),
- ve věkové kategorii „nad 18 let” - Elżbieta Dziewa – Daňa.

Účastníci soutěže vložili mnoho námahy do objevování tajemství minulosti a mnoho péče do jejich prezentování. Nechť je tato publikace pro ně odměnou a inspirací k dalšímu hledání a rozvíjení talentů.

„Legendy Złotego Stoku”

Wydanie I

Tekst i rysunki:

Maciej Kisiel

Skład i łamanie:

MAMYTO, grupamamyto.pl

Wydawca:

Centrum Kultury i Promocji w Złotym Stoku
3 Maja 10
57-250 Złoty Stok

„Pověsti města Zloto Stok”

I. vydání

Text a obrázky:

Maciej Kisiel

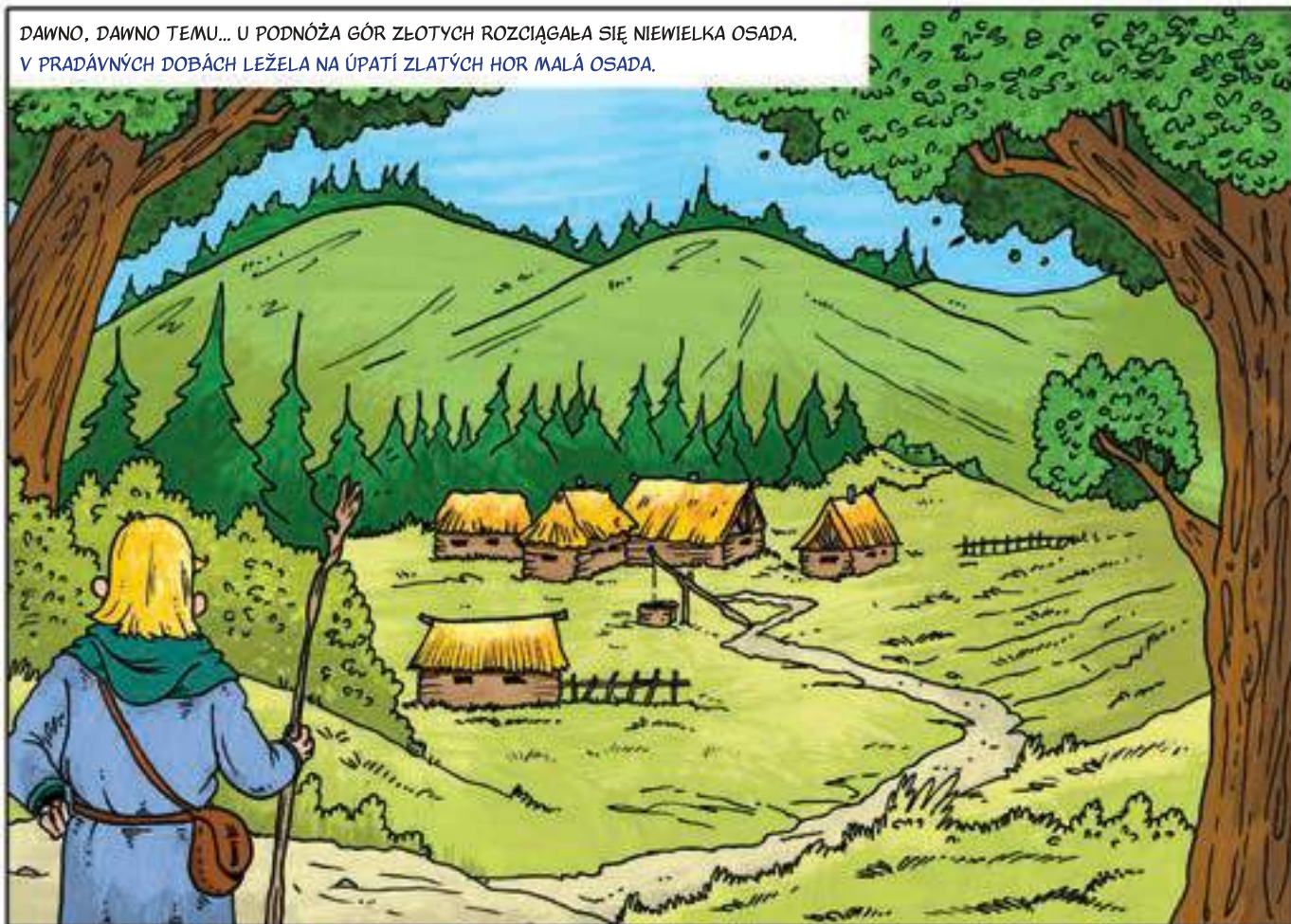
Grafická úprava:

MAMYTO, grupamamyto.pl

Vydavatel:

Centrum Kultury i Promocji w Złotym Stoku
3 Maja 10
57-250 Złoty Stok

DAWNO, DAWNO TEMU... U PODNÓŻA GÓR ZŁOTYCH ROZCIĄGAŁA SIĘ NIEWIELKA OSADA.
V PRADÁVNÝCH DOBÁCH LEŽELA NA ÚPATÍ ZLATÝCH HOR MALÁ OSADA.

LUDZIE ZAKŁADALI TAM RODZINY.
LIDÉ TAM ZAKLÁDALI RODINY,

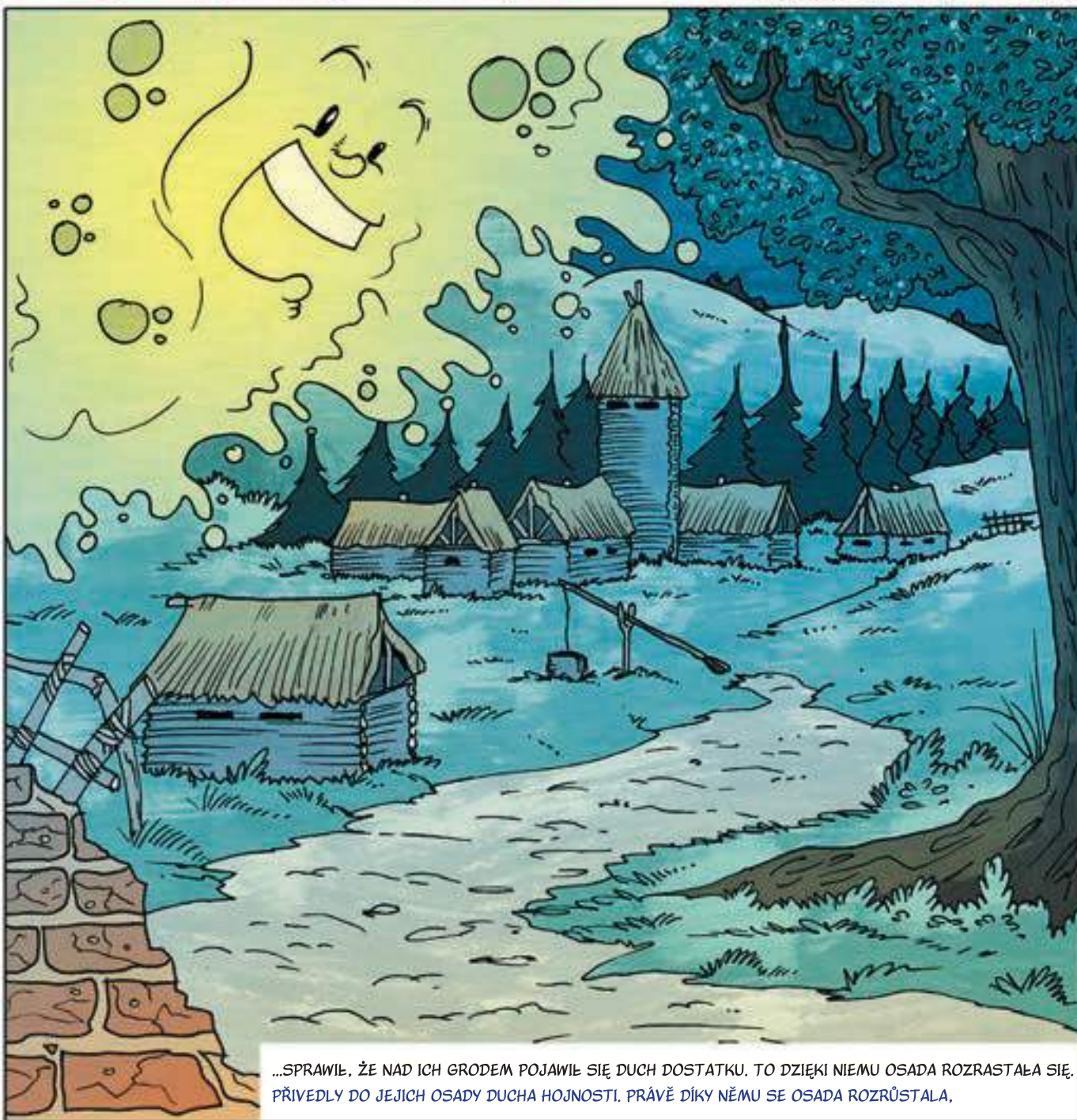
UPRAWIALI ROLĘ.
OBDĚLÁVALI PŮDU

I CIEŽKO PRACOWALI, ABY ZAPEVNIČ SOBIE
GODNY BYT.

A TĚŽCE PRACOVALI, ABY SI ZAJISTILI
OBŽIVU.

ZNUŽENÍ MIESZKAŃCY NIE WIEDZIELI, ŻE ICH CODZIENNY ZNÓJ I WYSIŁEK...
ZMOŽENÍ PRÁCI OBYVATELE NEVĚĎELI, ŽE JEJICH KAŽDODENNÍ LOPOTA A ÚSILÍ...

...SPRAWIŁ, ŻE NAD ICH GRODEM POJAWIŁ SIĘ DUCH DOSTATKU. TO DZIĘKI NIEMU OSADA ROZRASTAŁA SIĘ.
PŘÍVEDLY DO JEJICH OSADY HOJNOSTI. PŘÁVĚ DÍKY NĚMU SE OSADA ROZRŮSTALA,

OSIEDLALI SIĘ NOWI MIESZKAŃCY.
USIĄDŁOVALI SE ZDE NOWI LIDÉ.

WZNOSZONO NOWE BUDYNKI.
STAVĚLY SE NOVÉ DOMY.

PRACOWANO W POCIE CZOŁA OD ŚWITU DO
ZMIERZCHU.

PRÁČOVALO SE V POTU TVÁŘE OD ÚSVITU
DO SOUMRAKU.

ROZPOCZĘTO NAWET DRAŻYC POKLISKIE GÓRY.
MÍSTNÍ DOKONCE ZAČALI KOPAT CHODBY V BLÍZKÝCH HORÁCH.

TAM ZNALEZIONO...
A NAŠLI TAM...

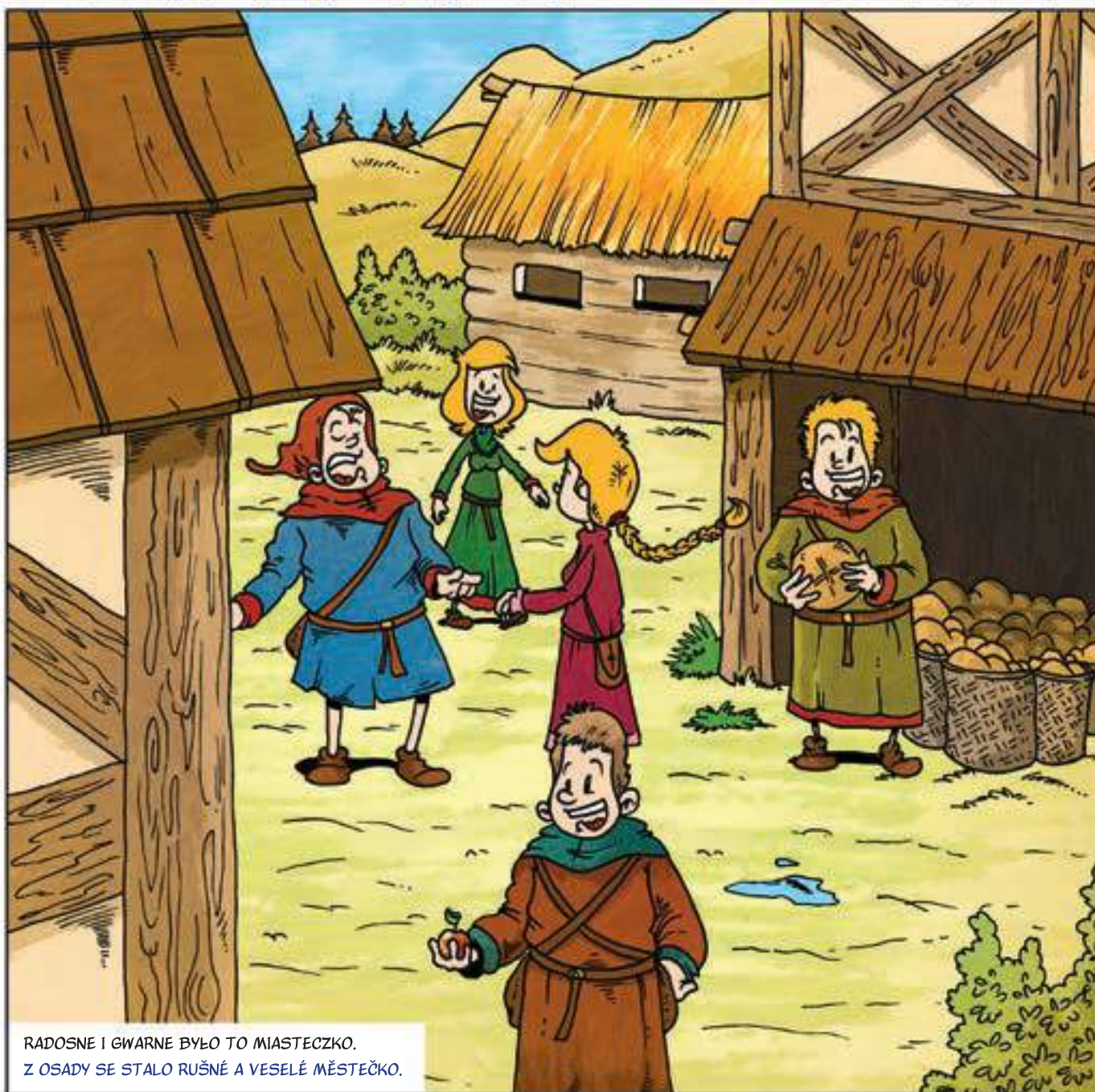
...ZŁOTO!
...ZLATO!

ZŁOTY STOK - BO TAK ZACZĘTO NAZYWAĆ OSADĘ - ROZKWIITAŁ.
ZŁOTY STOK - JAK SE ZAČALO OSADĚ ŘÍKAT - JENOM KVETL.

KUPCY I HANDLARZE ZJEŽDŽALI TU Z NAJODLEGLEJSZYCH STRON.
SJÍŽDĚLI SE SEM TAKÉ KUPCI Z TĚCH NEJVZDÁLENĚJŠÍCH KONČIN.

RADOSNĚ I GWARNE BYŁO TO MIASTECZKO.
Z OSADY SE STALO RUŠNĚ A VESELÉ MĚSTEČKO.

JEDNAK Z ČASEM LUDIE ZROBILI SIĚ CHCIWI.
LIDÉ SE VŠAK POSTUPNĚ STALI CHAMTIVÍ.

ZAPOMNĚLI O ŽYČLIVOSTI I UŠMIECHU...
UŽ NEBYLI PŘEJÍCÍ A PŘÍVĚTVÍ...

...KTÓRE ZASTĚPIĚ GNIEW I ZAWIŠĆ.
A MÍSTO ÚSMĚVU SE OBJEVIL HNĚV A ZÁVIST.

DUCH DOSTATKU OPUŚCIŁ ŻŁOTY STOK,
DUCH HOJNOSTI ODEŠEL ZE ZLATÉHO STOKU

A SIĘGANIE PO SKARBY UKRYTE GŁĘBOKO W ZIEMI STAŁO SIĘ NIEBEZPIECZNE.
A DOBYWÁNÍ POKLADŮ Z HLUBIN ZEMĚ ZAČALO BÝT NEBEZPEČNÉ.

MIJAŁY MIESIĄCE, LATA, DEKADY. NIESTRUDZENI MIESZKAŃCY
ZŁOTEGO STOKU WYDZIERALI ZIEMI CENNY KRUSZEC I DOCZEKALI
SIĘ NAWET ZAMKU.

UBÍHAŁY MĚSÍCE, ROKY I DESETELETÍ. MÍSTNÍ OBYVATELE
NEUNAVNĚ DOBÝVALI VZÁCNÝ KOV A S POSTUPEM ČASU SE
DOČKALI I VYBUDOVÁNÍ HRADU.

MIESZKAŁ W NIM DOBRY, LECZY NIECO SKĄPY KSIĄŻĘ HENRYK.
Żył w něm dobrý, i když trochu skoupý kníže Jindřich.

KTÓREGO NAJWIĘKSZYMI SKARBAMI BYŁY ŻONA...
JEHOŽ NEJVĚTŠÍMI POKLADY BYLY ŽENA...

I JEDYNA CÓRKA - PIĘKNA ESTELL.
A JEDINÁ DCERA - KRÁSNÁ ESTELL.

DZIEWCZYNA WYMYKAŁA SIĘ ZE SWYCH KOMNAT,
DÍVKA TAJNĚ UTÍKALA ZE SVÉ KOMNATY.

BY Z DALA OD LUDZKICH SPOJRZEŇÍ...
ABY SE UKRYTÁ PŘED POHLEDY LIDÍ...

SPOTYKAČ SIĚ ZE SWYM UKOCHANYM.
SETKÁVALA SE SVÝM MILÝM.

BIEDNYM GÓRNIKIEM ZE ZŁOSTOSTOCKICH KOPALNI.
CHUDÝM HORNÍKIEM Z MÍSTNÍCH DOLŮ.

MAM WAS!
A MÁM
VÁS!

PIASTUNKA NIE KŁAMAŁA, MÓWIĄC
O POTAJEMNYCH SCHADZKACH. WRACAMY DO ZAMKU!
CHŮVA NELHALA, KDYŽ VYKLÁDLA O TAJNÝCH
SCHŮŽKÁCH. JDEME ZPĚT NA HRAD!

NIGDY NIE POZVOLEŇ NA TO, ŽEBY
JAKÍS GOLEC MIESZAL CI W GŁOWIE.
ZNAJDE CI KSIĘCIA, KTÓRÝ OBSYPJE
CIĘ KOSZTOWNOŚCIAMI.
NIKDY NEDOVOLÍM, ABY TI MOTAL
HLAVU TAKOVÝ CHUDÁK. NAJDU
TI KNÍŽETE, KTERÝ TĚ ZASYPE
KLENOTY.

ALE OJCZE!
ALE TATÍNKU!

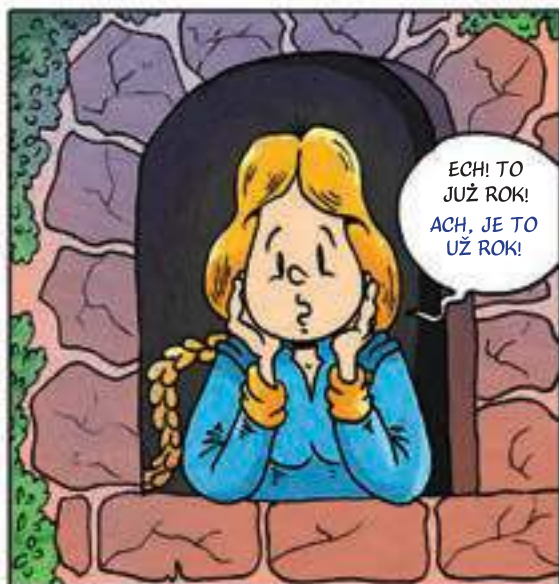

NIE MARTW SIĘ,
UKOCHANA, ZNAJDE SPOŚÓB,
ŽEBY PRZEKONAĆ TWEGO OJCA.
NIC SE NEBOJ, MÁ DRAHÁ, NAJDU
ZPŮSOB JAK TVÉHO OTCE
PŘESVĚDČIT.

NAJDRÓŻSZA, WYRUSZAM DO
KOPALNI. PODOBNO ODKRYTO TAM NOWE ZŁOŻA
ZŁOTA. CHOĆBY MIAŁO TO POTRWAĆ LATA, WRÓCĘ
BOGATY, A WTEDY JUŻ NIC NIE STANIE NAM NA DRODZE
DO WSPÓLNEGO SZCZĘŚCIA. NAWET TWÓJ OJCIEC
POBŁOGOSŁAWI NASZ ZWIĄZEK.

MĄ NEJDRAŻŚI, ODCHĄZIM DO DOLU. RÍKÁ SE, ŻE SE
TAM OBJEWILA NOVÁ ZLATÁ ŽÍLA. VRÁTÍM SE K TOBĚ
BOHATÝ, I KDYBY TO MĚLO TRVAT LÉTA. PAK UŽ NÁM
NIC NEBUDE STÁT V CESTĚ KE SPOLEČNÉMU ŠTĚSTÍ
A TVŮJ OTEC POŽEHNÁ NAŠI LÁSCĚ.

ECH! TO
JUŽ ROK!
ACH, JE TO
UŽ ROK!

NADAL WZDYCHASZ
ZA SWOIM GÓRNIKIEM?
STÁLÉ VZDYCHÁŠ
ZA TÍM SVÝM
HORNÍKEM?

ZAPOMNIJ O NIM. JEŚLI NIE ZGINĄŁ W KOPALNI,
ZAPEWNE UŁOŻYŁ JUŽ SOBIE ŹYCIE. TY TEŻ POWINNAŚ.
ZAPOMEŇ NA NĚHO, POKUD NEZAHYNUL V DOLE, TAK ASI
UŽ DÁVNO ŽIJE SPOKOJENĚ S NĚJAKOU JINOU. TY SI
TAKÉ NĚKOGO NAJDI.

NIGDY!
KOCHAM EJRIKA!
NIKDY! MILUJI
ERIKA!

DOŚĆ TYCH GLUPSW!
CZAS ZNALEŽĆ CI KANDYDATA
NA MAŁŻONKA.
UŽ MĀM DOST TĚCH
HLOUPOSTÍ! JE ČAS NAJÍT TI
BUDOUĆÍHO MANŽELA.

MIJALY KOLEJNE LATA.
UPLYNULY DALŠÍ ROKY.

PANIE!
SZYBKO! MAMY
GOŚCIA
MŮJ PANE, RYCHLE,
MÁME NOVÉHO
HOSTA

PRZYBYŁ
NIEZNAJOMY
Z WOZAMI PEŁNYMI
ZŁOTA. TWIERDZI, ŻE TO
DARY DLA KSIĘŻNICZKI.
PŘIJEL CIZINEC S VOZY
PLNÝMI ZLATÁ! ŘÍKÁ, ŽE
TO JSOU DARY PRO
TVOU DČERU.

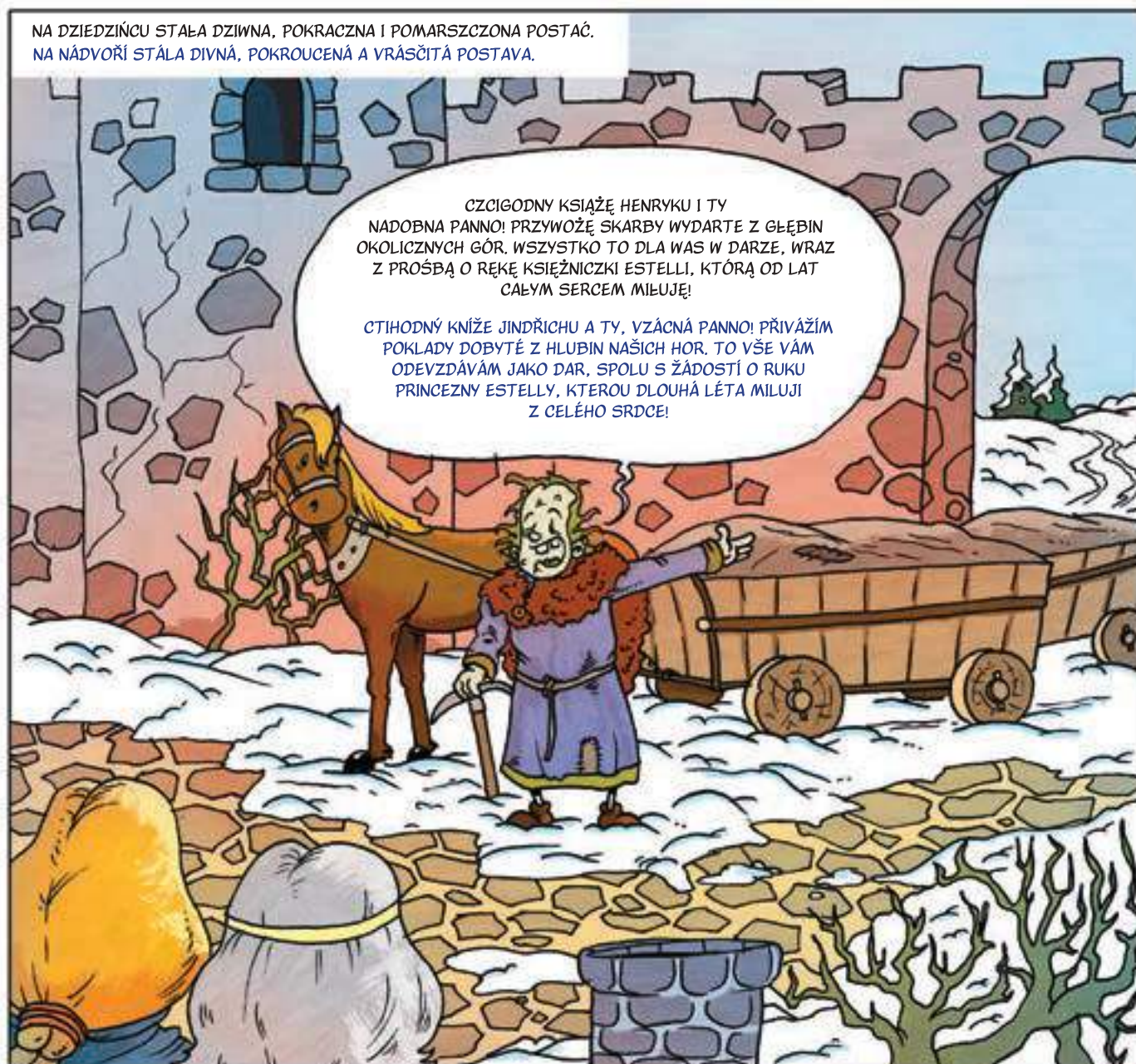

CHODŽ CŮRKO. RZUČMY CHOCIAŽ OKIEM,
KTŮŽ TO TAK CHOJNIE CHCE CĚ
OBDAROVAČ.

POJĎ SE DČERO ALESPŇ PODÍVAT,
KDOPAK TĚ CHCE ZAHRNOUT
TAKOVÝMI DARY.

NA DZIEDZIŃCU STAŁA DZIWNA, POKRACZNA I POMARSZCZONA POSTAĆ.
NA NÁDVOŘÍ STÁLA DIVNÁ, POKROUCENÁ A VRÁŠČITÁ POSTAVA.

CZCIGODNY KSIĄŻĘ HENRYKU I TY
NADOBNA PANNÓ! PRZYWOŻĘ SKARBY WYDARTE Z GŁĘBIN
OKOLICZNYCH GÓR. WSZYSTKO TO DLA WAS W DARZE, WRAZ
Z PROŚBĄ O RĘKĘ KSIĘŻNICZKI ESTELLI, KTÓRĄ OD LAT
CAŁYM SERCEM MIŁUJĘ!

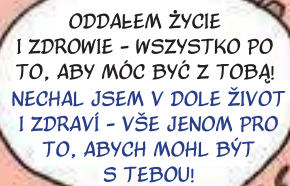
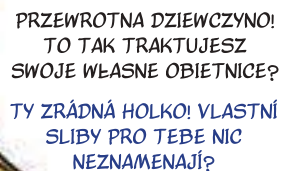
CTIHODNÝ KNÍŽE JINDŘICHU A TY, VZÁCNÁ PANNÓ! PŘIVÁŽÍM
POKLADY DOBYTÉ Z HLUBIN NAŠICH HOR. TO VŠE VÁM
ODEVZDÁVÁM JAKO DAR, SPOLU S ŽÁDOSTÍ O RUKU
PRINCEZNY ESTELLY, KTEROU DLOUHÁ LÉTA MIĽUJI
Z CELÉHO SRDCE!

WRÓCIŁEM, JAK OBIECAŁEM, KOCHANA!
TO JA EJRIK, KTÓREMU KIEDYŚ ODDAŁAŚ SWOJE SERCE!
MĄ NEJDRAŻSZĄ, WRÓCIŁ JEM SIĘ, JAK JEM SIĘ ŚLĄBIL!
TO JEM JĄ, ERIK, KTÉRÉMU JSI KDYSI
ODEVZDAŁA SWOJE SERCE!

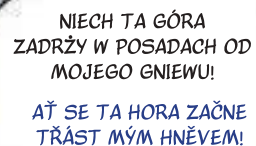
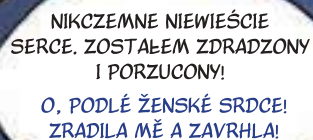

TO NIEMOŻLIWE!
NIE WYJDĘ ZA POTWORA!
WOLĘ ZGINĄĆ!
TO NENI MOŻNÉ!
NEVEZMU SI TAKOVOU
ZRŮDU! TO RADĚJI
UMŘU!

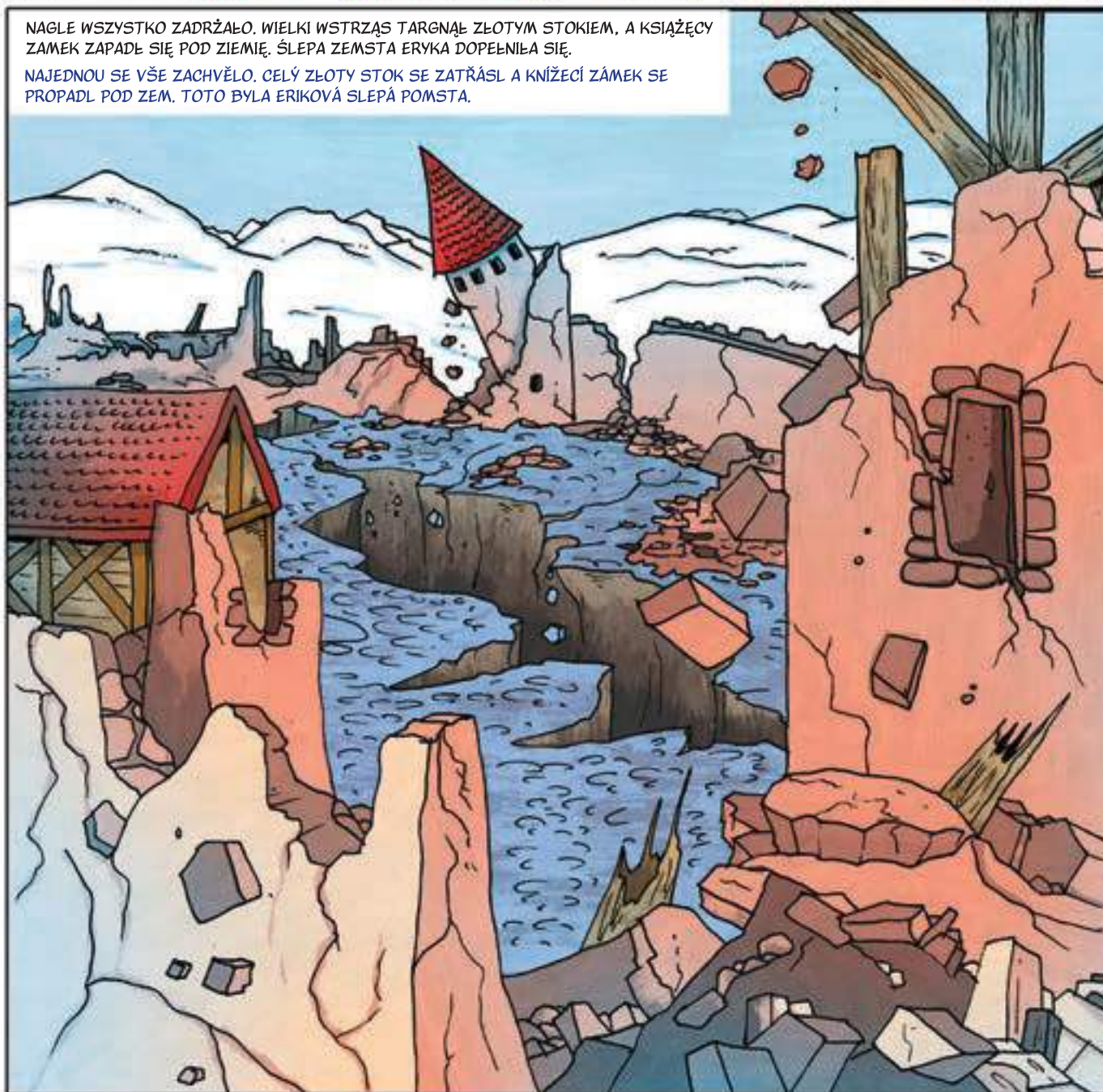

ZOUFALÝ ERIK SE VRÁTIL DO DOLU. NEVĚDĚL, JAK HO ROKY STRÁVENÉ POD ZEMÍ ZMĚNILY.

NAGLE WSZYSTKO ZADRŻAŁO. WIELKI WSTRZĄS TARGNĄŁ ŻŁOTYM STOKIEM, A KSIĄŻĘCY ZAMEK ZAPADŁ SIĘ POD ZIEMIĘ. ŚLEPĄ ZEMSTĄ ERYKA DOPEŁNIŁA SIĘ.
NAJEDNOU SE VŠE ZACHVĚLO. CELÝ ŽŁOTÝ STOK SE ZATŘÁSL A KNÍŽECÍ ZÁMEK SE PROPADL POD ZEM. TOTO BYLA ERIKOVÁ SLEPÁ POMSTA.

MIJAŁY KOLEJNE LATA. PO ZAMKU POCHŁONIĘTYM PRZEZ GÓRĘ POZOSTAŁY JEDYNIE LEGENDY. LUDZIE WRÓCILI DO CIĘŻKIEJ PRACY. JAK PLYNUŁ ČAS, ZŮSTAŁY PO ZÁMKU, KTERÝ SE PROPADL POD ZEM, JENOM POVĚSTI. LIDÉ SE VRÁTILI K TĚŽKÉ PRÁCI.

ZDARŽYL SE WYPADÉK!
KAŽDA PARA RÁK SIĚ PRZYDA.
STALA SE NEHODA!
POTŘEBUJEME KAŽDOU
RUKU.

JEDNEGO Z DRVALI PRIZYVALIĚO DRZEWO. JEŠLI
SZYBKU MU NIE POMŹEMY, BIEDACZYNA SKONA.
NA JEDNOHO DŘEVORUBCE SPADL STROM.
MUSÍME MU RYCHLE POMOCI, JINAK
CHUDÁK UMŘE.

PODEJDŹ,
PRZYJACIELU!
POJĎ BLIŹ,
PŘÍTELÍ!

WIEM, ŻE TEGO NIE PRZEŻYJĘ,
ALE NIE MOGĘ ODEJŚĆ Z MYŚLĄ,
ŻE MOJA JEDYNA CÓRKA ZOSTAENIE
SIEROTĄ, NIGDY, O NIC CIĘ NIE PROSIŁEM.
TERAZ BŁAGAM I ZAKLINAM CIĘ!

VÍM, ŽE TO NEPŘEŽIJÍ, ALE
NEMOHU ODEJÍT S VĚDOMÍM, ŽE
Z MÉ JEDINÉ DCERY BUDE
SIROTEK, NKDY JSEM TĚ
O NIC NEŽÁDAL, ALE TEĎ TĚ
PROSÍM Z CELÉHO
SRDCE!

ZAOPIEKUJ SIĘ NIĄ, GDY
MNIE ZABRAKNIE! WYCHOWAJ JĄ
JAK SVOJE WŁASNE DZIECKO!

POSTAREJ SE O NÍ, KDYŽ UŻ
TU NEBUDU! VYCHOVEJ JI
JAKO VASTNÍ DÍTĚ!

PRZYJACIEL NIE WYWIĄZAŁ SIĘ Z OBIETNICY. ZA DACH NAD GŁOWĄ I MISKĘ CIEPŁEJ STRAWY
CÓRKA DRWAŁA - AURELKA - MUSIAŁA CIĘŻKO PRACOWAĆ, ZNACZNIE CIĘŻEJ NIŻ INNI DOMOWNICY.
PŘÍTEL VŠAK SVŮJ SLIB NESPLNIL. ZA STŘECHU NAD HLAVOU A MISKU JÍDLA MUSELA DCERA
DŘEVORUBCE - AURELIE - PRACOVAT MNOHEM VÍC NEŽ OSTATNÍ ČLENOVÉ DOMÁCNOSTI.

PRZEPĘDZONA DZIEWCZYŃKA RUSZYŁA PRZED SIEBIE. ZMARZNIĘTA I GŁODNA TUŁAŁA SIĘ PO OKOLICY. W KOŃCU TRAFIŁA DO LASU, GDZIE MIAŁA NADZIEJĘ, NAZBIERAĆ TROCHĘ JAGÓD. NIE WIEDZIAŁA JESZCZE, JAK LAS TEN ODMIENI JEJ ŻYCIE.

VYHNANÁ DÍVKÁ ODEŠLA PRYČ. BYLO JI ZIMA A MĚLA HLAD. BLOUDILA PO OKOLÍ, AŽ DOŠLA K LESU, KDE SI CHTĚLA NASBÍRAT TROCHU BORŮVEK. NETUŠILA JEŠTĚ, JAK TENTO LES PROMĚNÍ JEJÍ ŽIVOT.

CZAS MIJAŁ. MŁODA ZIELARKA STAŁA SIĘ SŁAWNA. DO JEJ LEŚNEJ CHATKI ZAGŁĄDALI CHORZY I STRUDZENI, SZUKAJĄCY POMOCY WĘDROWCY. U NIEJ TEŻ RATUNKU SZUKALI RANNI GÓRNICY, MATKI Z MALUTKIMI DZIEĆMI I NIEDOŁĘŻNI STARCY.

ČAS UBÍHAL A MLADÁ BYLINKÁŘKA SE STÁVALA ZNÁMÁ. DO JEJÍ LEŠNÍ CHALOUPKY PŘICHÁZELI NEMOCNÍ A UNAVENÍ POUTNÍCI, KTEŘÍ HLEDALI POMOC. CHODILI SEM TAKÉ ZRANĚNÍ HORNÍCI, MATKY S MALÝMI DĚTMI A SLABÍ STARCI.

